

ГОДИШЕН ДОКЛАД
НА
НАЦИОНАЛНАТА АСОЦИАЦИЯ ЗА ПРИЕМНА ГРИЖА
2015 г.

Скъпи приятели,

Време е да отчетем това, което постигнахме през 2015 година.

А то не е малко

2015-та година беше годината на силните партньорства, приятелските отношения и показването на истинското лице на приемната грижа.

През 2015 година ние продължихме да инвестираме в приемната грижа, в нейните проблеми и да търсим решенията заедно със заинтересованите страни –

държава, неправителствени организации, приемни родители и младежи.

За НАПГ 2015 година беше повече от успешна, защото успяхме с малко ресурс да популяризираме приемна грижа по автентичен, искрен и добър начин. И всичко това, защото и през тази година няхме избор – масово приемни родители бяха подложени на натиск, най-вече административен. Обществото сочеше с пръст някои приемни родители и внушаваше, че те са преследвани от нездрави мотиви, за да се грижат за деца.

Тази година ние научихме един основен урок – приемната грижа не се случва без децата и техните младежи. И изместихме фокуса – превърнахме работата си във фокусирана върху младежите и децата, за да чуем техните истории и да се научим от тях. Затова смело можем да наречем нашата 2015 – та годината на младежкото включване. Освен, че дадохме възможност на младите хора да са инициативни, заедно с тях успяхме да се научим ценни уроци за партньорството.

През 2015 година ние продължихме да растем и да помагаме на приемни родители. Продължихме да търсим заедно решенията за приемните родители и нашите деца.

Прочетете нашите истории от годината.

И продължавайте да ни помагате, защото чрез нас помагате на децата.

Мирослав Долапчиев,

Председател на Националната асоциация за приемна грижа

Нашата визия

Сигурно и истинско детство за уязвимите български деца!

Нашата мисия

Ние сме организация на приемни родители, която подкрепя развитието на приемната грижа чрез информиране, консултиране, застъпничество и лобиране в защита на правото на семейна грижа на уязвими деца в България.

Ние правим това като:

- Информираме и консултираме приемните родители за техните права, отговорности и възможности;
- Защиатаваме правото на детето на достоен живот в семейна среда;
- Подпомагаме държавата и заинтересованите страни за развитието на приемната грижа, като правим предложения за подобряване на процеса чрез изменения в законодателството;
- Съдействаме за намаляване на регионалните дисбаланси в прилагането на приемната грижа;
- Популяризираме ползите, предизвикателствата и проблемите на приемната грижа в България.
- Популяризираме добри практики на Международната организация за приемна грижа (IFCO), в която членуваме.

ЗАСТЪПНИЧЕСТВО ЗА ДЕЦАТА И СЕМЕЙСТВОТО

Заедно с Националната мрежа за децата поставихме оценка – Слаб 2 на държавата за развитието на приемната грижа

И през 2015 година НАПГ участва в изготвянето на независимата оценка за развитието на политиките за децата и семействата и изпълнението на ангажиментите на държавата.

Според доклада на Националната мрежа за децата, *няма данни, че приемната грижа бележи развитие на качеството и е подложена под въпрос устойчивостта на резултатите от проекта, за който са похарчени над 19 млн. лв.* 2014 година е ключова за развитието на приемната грижа в страната. На първо място, това е годината в която се отбеляза най-високият ръст на приемната грижа в страната – към 30.06.2014 г. в приемна грижа са настанени 2178 деца. През годината приемната грижа вече е развита в национален мащаб и освен в големите градове, тя достигна до малки населени места и ангажира хора, които за първи път се сблъскват с нейното естество. Това се казва в годишния доклад **„Бележник за средния успех на държавата и грижата за децата“**. Все още в страната се шири неподкрепено с факти разбиране, че **самото наличие на приемни семейства е достатъчно условие за развитие на качествена грижа за децата**, които се нуждаят от нея. Силно се надценява това първо ниво на приемната грижа: приемно семейство – настанено дете. Това води до пренебрегване на нивото на управление на приемната грижа, което има няколко аспекта:

- Първият аспект на управлението на приемната грижа, с най-голямо влияние върху нейното качество, това е **планирането**. В момента това е огромен дефицит на приемната грижа още повече, че е разпокъсана на държавно (през проект „И аз имам семейство“), регионално и общинско планиране. Този недостатък на планирането на приемната грижа, влияе на процеса на подбор на приемните семейства не е ясно за какви деца (като профили) се търсят семейства. Така се набират семейства, които не отговарят нито на нуждите на общината, нито на нуждите на региона. **В следствие, приемните семейства биват притискани от ДСП и ЕПГ да**

променят своя профил, за да могат в тях да са настаняват деца, за които се търси семейно решение. Правилният процес на управление на приемната грижа е да се набират семейства, които отговарят на профила на децата за които се търси настаняване – напр. деца с увреждания, деца с проблемно поведение и в по-голяма възраст, ако вече в общината/региона е овладяно настаняването на малките деца в институции.

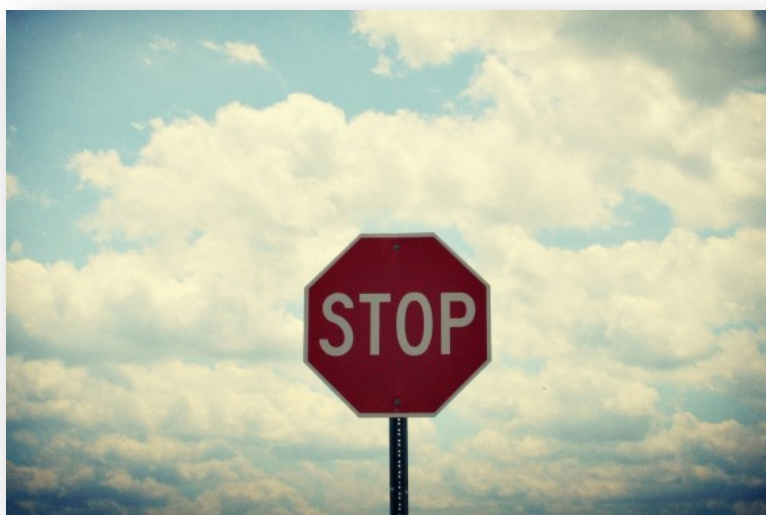
- Вторият аспект на управление на приемната грижа със силен ефект върху качеството ѝ е **оценяването и одобрението на кандидат-приемните семейства.** Не бива към процеса на приемна грижа да се пренася грешният модел от осиновяването, а именно **почти всеки които желае да бъде приеман родител (осиновител), да добие право за това.** Много важно е всяка роля в подбора на едно семейство за приемно да се напълни с необходимата компетентност – ролята на социалния работник, който прави оценката, ролята на обучителите, ролята на допълнителни специалисти, ако са включени в оценката (психолог, терапевти), ролята на екипа по приемна грижа и най-вече ролята на Комисията по приемна грижа. Последните – **Комисиите по приемна грижа, трябва да генерират собствена експертиза за приемната грижа, а не единствено да преповтарят предложенията на предишните нива на преценка на кандидатите.** Неприемливо, но масово в практиката към момента, комисиите изискват от оценяващия социален работник крайно становище за кандидатурата и не могат да изкажат собствени препоръки по отношение на тезите в оценката, както и да вземат окончателното решение, тоест отговорност дали в приемната грижа ще бъде допуснат качествен кандидат. **При спорни кандидатури, комисиите връщат към доставчика доклади за изрично становище дали да бъде одобрен или не кандидата, вместо да имат собствена интерпретация на информацията от доклада и изказване на крайно решение.**
- Третият много важен аспект на управлението на приемната грижа, със силен ефект върху нейното качество, е **дефиниране на ролята на доставчика, особено в процеса на все още непълната ѝ децентрализация.** В момента в страната има масово неразбиране на тази роля. Много често, объркани от двойния режим на доставка и поради ниския си капацитет, социалните работници от ОЗД, директно настаняват деца в семейството, без да смятат за необходимо да уведомят доставчика на семейството. Често чуваме думи от рода на „*Кои сте вие, че да ви уведомяваме?*“, „*От кога ОЗД трябва да уведомява доставчика?*“ и т.н. В отделите за закрила на детето има **неразбирането, че доставчикът гарантира подкрепа към приемното семейство и регулира неговата натовареност, а по този начин пряко влияе върху качеството на грижа за децата и стреса у приемните семейства.**

Качеството на приемната грижа през очите на приемните семейства

Трудно е да се обединят възприятията на приемните семейства за качеството на приемната грижа. На Националната среща по приемна грижа, организирана от Националната асоциация за приемна грижа през април 2014 г. като основна разделителна линия между приемните семейства се усети разликата между тези, които ползват ефективна подкрепа, и семейства, които не могат да разчитат на никаква подкрепа. В този смисъл е и анкетата, която предложихме отново на приемните семейства през октомври 2014 г. за качеството на приемната грижа. Една част от семействата имат много добро разбиране за това от какво зависи приемната грижа – от правилния подбор на кандидатите и че не бива на това да се гледа като на право, до това как приемното семейство и доставчикът могат да отговорят на нуждите на детето. Висока оценка отново се дава на доброто отношение към семейството и подкрепата на доставчиците. Има обаче и друга категория отговори на приемни семейства, които показват или липса на подкрепа, или неефективна подкрепа към тях. Тези отговори препоръчват приемните семейства „да бъдат оставени намира и само веднъж на 3 месеца да бъдат посещавани“, отричат ролята на обучението на доставчика на приемна грижа, както и поставят изисквания от „приемни семейства да не се осиновяват деца“. Тези разбирания за приемната грижа, когато са споделени от приемни семейства, будят доста безпокойство дали в приемната грижа са допуснати правилните хора и какво се случва с децата, за които се грижат.

НАПГ реагира на безпрецедентния натиск върху 600 приемни семейства

Вземането на решение повече от 600 приемни семейства, сключили договори и подкрепяни от ДСП в страната, да преминат задължително към екипите по приемна грижа, е решение, което не бе консултирано нито с Националната асоциация за приемна грижа, нито с когото и да било. Това решение бе взето „на тъмно“ и се сведе до знанието на приемните родители по авторитарен, непрофесионален и много груб начин.

През 2015 г. в Националната асоциация за приемна грижа зачестиха обаждания от

приемни родители, на който доставчик на услугата „приемна грижа“ са дирекциите за социално подпомагане. Приемните родители бяха притеснени от арогантното, лишено от професионализъм поведение на повечето от администраторите по проекта „И аз имам семейство“, при съобщаването на новината, че приемните родители ще работят за общинските екипи по приемна грижа. На места

приемни родители е трябвало да представят целия набор от документи, като не са спестявани заплахи към приемните родители, че когато преминат към екипите по приемна грижа и ако не участват в надграждащите обучения, ще се стига до заличавания. НАПГ напомни, че *грубото и авторитарно поведение не е в интерес на нито един от участниците в процеса. Рязката промяна и притискането на приемните родители не е в интерес и на децата, настанени в приемни семейства. Напомняме, че преминаването към друг доставчик на услугата „приемна грижа“ е право на личен избор. След сигнализирането бе проведена среща с АСП, а техни представители посетиха областите в страната и разговаряха с приемните родители за своите планове, намерения, както и за преминаването от ДСП към екипите по приемна грижа.*

Анкетно проучване за партньорството със социалните служби показва, че приемните родители се страхуват от социалните си работници

През 2015 година НАПГ проведе анкетно проучване сред приемни родители от цялата страна, което показва, че в системата за развитие на приемната грижа се регистрира авторитарно отношение, което води до страх от социалните работници. Резултатите от анкетното проучване бяха огласени по време на среща, организирана от НАПГ и фондация "За

Нашите Деца". *„Все още в България приемните родители се страхуват да споделят със социалните работници за проблемите си с децата. С времето, ако по някакъв начин се изгради доверителна връзка между родителя и социалния работник, това ще помогне на приемните родители да говорят, защото те виждат от първа ръка какви са проблемите“,* коментира по време на срещата председателят на НАПГ Мирослав Долапчиев. От своя страна заместник-председателят Светослав Русев допълни, че този страх се дължи на сериозните нападки от социалните работници, които често обвиняват приемните родители в липса на професионализъм и несправяне с проблемите, ако приемните родители бъдат обективни и споделят трудности. *„Все по-често приемни родители биват заличавани от регистрите след доклади, в които е описано, че не могат да сътрудничат на службите или че не се*

справят с различни трудности в поведението на детето или пък не работят в екип. Това силно ни тревожи, защото е индикатор за два много съществени проблеми в работата на системата - оценката и подбора и обучението и подготовката както на социалните работници, така и на приемните родители. За съжаление, разполагаме с чудесно описани правила в методиката по приемна грижа, но въпреки това много често ставаме свидетели на провали от некомпетентност и незнание на социалните работници”, коментира Светлозар Русев. Проучването на Националната асоциация за приемна грижа показва, че близо половината от приемните родители у нас са срещнали лошо или пренебрежително отношение в работата си с държавните социални служби или със социални работници от нестопански организации - доставчици на приемна грижа. Националната асоциация за приемна грижа нееднократно е напомняла, че приемните родители са партньори в процеса на приемна грижа, а не само и единствено изпълнители на решенията на социалните служби.

Двойно повече са запитванията за една година към Националната асоциация за приемна грижа по проблемите на приемната грижа у нас.

Това показва справка на асоциацията за работата по сигнали и жалби на приемни родители и заинтересовани за развитието на приемната грижа в България. За 2015 г. в НАПГ са регистрирани 800 запитвания, жалби и сигнали. През годината повече от 400 граждани са се поинтересували от това как да станат приемни родители, 120 приемни родители са поискали съвет във връзка с осиновяването на приемните им деца, а други 103 са сигнализирали за затруднена комуникация със социалните работници или проява на лошо, административно отношение към тях.

За последните пет години НАПГ е давала консултации основно за това как се става приемен родител (410), приемани са сигнали за непартньорско отношение от страна на социални работници (297).

Повече от 115 приемни родители са сигнализира за това, че не са получили достатъчно информация за децата при настаняването им в семейството, 110 са потърсили съвет как да се справят с емоционалното състояние и поведението на децата. Най-малко са сигналите за това, че лекари не сътрудничат на приемните родители (12), но пък за последните пет години нарастват сигналите за това, че образователната система не е толерантна към приемните деца.

През 2015 година адвокат Ангела Николова заведе първото дело от името на Националната асоциация за приемна грижа срещу заличаване на приемен родител от регистъра на приемните родители. Анализът на случая показва сериозни пропуски на социалните работници в подкрепата на семейството и нарочване за неспособност за справяне – масова практика в страната.

Социологическо проучване на НАПГ: Половината от българите биха поверили децата си на приемни семейства, ако не могат да се грижат за тях

Половината от българите (54,2%) биха поверили децата си на грижите на приемно семейство, ако те не могат да се грижат за тях. Това показват данните от социологическо

проучване на Галъп Интернешънъл за състоянието на приемната грижа, проведено по поръчка на Националната асоциация за приемна грижа и реализирано с финансовата подкрепа на Мтел. **Българите знаят какво е приемна грижа, показва социологическото проучване.** Близко 70 процента от българите свързват приемната грижа с временното отглеждане на деца, лишени от родителска грижа, в семейство. 37 на сто от сънародниците ни са готови да станат приемни родители, ако получават издръжка и заплата за отглеждането на детето, 20 на сто се страхуват да станат приемни родители, а за 11 на сто заплата и издръжката не са от значение, ако станат приемни родители, показват още данни от изследването, представени от Александър Миланов от Националната асоциация за приемна грижа.

Българите биха станали приемни родители, ако:

- Имат достатъчно време да опознаят детето, преди да го вземат у дома (41,2%)
- Детето няма заболяване или увреждания (33%) и е без трудности в поведението (23,3%)
- Бъдещите приемни родители сами определят възрастта, на която да е детето (31,7%) и неговия етнос (27,2%)
- Определят сами дали идва от социален дом или от биологичното си семейство (11,2%)

Неоснователни и притеснителни са страховете на обществото, че приемната грижа е лесен начин да се изкарат пари на гърба на децата в беда, показва изследването. От социологическото проучване ясно се вижда, че за значителна част от българите водещ мотив да се реализират като приемни родители би бил възнаграждението и осигуряването на държавна издръжка

за децата. **Малки момичета от български произход, между 2 и 5 годишни, са основно децата в приемна грижа,** показват наблюденията на Националната асоциация за приемна грижа. 2 от 3 деца в приемни семейства са от български етнически произход, а все повече деца попадат в приемни семейства от домовете на собствените си родители, заради насилие, negliжиране и бедност. Традиционно семейство, с двама партньори, между 40 и 50 години, които са завършили средно образование и са отгледали поне едно дете – това са приемните родители у нас, според Националната асоциация за приемна грижа. Водеща мотивация за това да приемат деца без родители в домовете си продължава да е личното разбиране, че трябва да се помогне на дете в беда.

Масово приемните родители у нас се сблъскват с лошото и административно отношение на социалните работници към тях. За голяма част от приемните родители тревожно е и отношението на обществото към децата от ромски произход, както и неспособността на училищата и детските градини да работят с деца, живели в домове или в насилие. Липсата на социални услуги за навършващите пълнолетие и напускащите системата за закрила на децата също е сред проблемите, които поставят приемните родители. Повечето от тях не са склонни да се грижат за деца с увреждания, заради липсата на социална и здравна подкрепа. Все повече приемни родители посочват, че при настаняването на деца при тях те не получават цялата медицинска информация за заболяванията. По този начин много трудно се откриват заболявания, а за други започва късно лечение.

Сключването на граждански договори от страна на общините с приемните родители продължава да се посочва като проблем за развитието на приемната грижа. Националната асоциация за приемна грижа предлага да се приложи режима на трудов договор за надомна работа. В същото време е необходимо да се завиши качеството на приемната грижа и да се въведе професионализация – тоест, да се специализират семейства, които да се грижат за деца с увреждания, новородени, деца в конфликт със закона, както и за непълнолетни родилки с бебетата им.

Проучване на НАПГ и ДАЗД: Половината от приемните родители биха се грижили за деца с увреждания, ако имат подкрепа

Половината от приемните родители в България са с положителна нагласа към това да полагат приемна грижа за деца с увреждания, 28% от тях са приемали дете с увреждане, показва изследване на Държавната агенция за закрила на детето, проведено в партньорство с Националната асоциация за приемна грижа. Много родители споделят, че при приема на детето не са знаели, че то има някакъв проблем. В общия случай причината е, че детето е било твърде малко и увреждането не е било установено.

Главните причини, поради които приемните родители не са оказвали такъв тип приемна грижа до момента, са опасенията им, че няма да се справят (30%) и липсата на необходимите компетенции (около 20%).

Лесният достъп до медицински, консултантски и транспортни услуги са трите най-важни фактора за осъществяване на приемна грижа за деца с увреждания, които семействата изтъкват. Размерът на финансовата подкрепа не е сред водещите причини за приемните родители.

Около 60% от приемните родители са съгласни, че е уместно да се създаде специализиран регистър за приемни родители, профилирани именно в грижата за деца с увреждания, който да бъде различен от съществуващия в момента регистър на общо основание.

Основните причини за отказ от предоставяне на приемна грижа за деца с увреждания в бъдеще са по-скоро емоционални – приемните родители се опасяват, че няма да могат да издържат психически на натоварването. За 12,5% от тях причина за отказ е наличието на собствени деца, липсата на време и знания.

Източник на информация за приемните родители са основно социалните работници. Това показва, че ролята на социалния работник в отношението между приемните родители и деца е много сериозна и не бива да бъде пренебрегвана. Социалните работници са мост между приемните родители и институциите, както и между децата и техните биологични семейства.

Данните, събрани по време на изследването, разкриват, че приемните родители са позитивно настроени към това за децата с увреждания да бъде полагана приемна грижа, вместо друг тип социална услуга. Над 90% от приемните родители вярват, че системата за приемна грижа ще помогне за интеграцията на децата в обществото. Под „увреждане“ приемните родители разбират всяко хронично заболяване, което има детето, дори и то да е съвсем леко.

Според участниците в изследването, на приемните родители на деца с увреждания трябва да се оказва специална подкрепа с гъвкава, индивидуална програма, която е съобразена с няколко фактора:

- **Степен на увреждането** - Приемните родители трябва да преминават обучение както по общ профил, така и по специфичен за определения проблем. Приемните родители смятат, че за децата с твърде тежки увреждания трябва да се полага специализирана грижа и те трябва да бъдат поети от друг тип социална услуга.
- **Населено място** – Приемните родители, които живеят в по-малки населени места, нямат достъп до необходимите медицински услуги.
- **Специализирана помощ** – приемните родители биха оценили присъствието на специалисти от различни области – психология, педагогика, медицина – които да са наясно с конкретния казус и да познават историята на детето, за да могат да са от полза при възникнали различни ситуации. Приемните родители се притесняват и от скъпите лекарства, които понякога са необходими, и считат, че те също трябва да се включат в подкрепата.

Срещите с приемните родители – приоритет на НАПГ за развитие на партньорствата и за създаването на подкрепа

Близо 4 000 километра изминаха координаторите и членовете на УС на НАПГ в срещи с приемни родители, за да дискутират с тях трудностите в приемната грижа и предизвикателствата пред приемните родители. Срещи бяха проведени в Пазарджик, Русе, Шумен, Варна, София, Видин и други градове на страната. В рамките на срещите бяха представяни данните от социологическото проучване на НАПГ, МТел и Галъп интернешънъл за качеството на приемната грижа и трудностите в нея според приемните родители. На всички места НАПГ подчертаваше важността на диалога между социалните работници и приемните семейства и това приемните родители да дават решения за актуалните проблеми. Приемните родители масово поставяха като основен проблем сигурността на приемните деца и приемните семейства. Те разказаха за множество случаи, в които биологични родители на децата влизат в саморазправа с приемни родители, заплашват ги и ги притесняват. От социалните работници от ОЗД приемните родители не получаваха подкрепа, а били насочвани директно към прокуратурата и полицията. НАПГ напомни, че задължение на отделите за закрила на детето е да сигнализират прокуратурата и полицията при застрашаване на интереса на децата в

приемните семейства. Това става чрез писмен сигнал до прокурора. Задължение на ОЗД е да гарантират физическата и емоционалната сигурност на децата и приемните семейства.

Организирахме поредната Национална годишна среща по приемна грижа

Повече от 100 младежи от приемни семейства, приемни родители, социални работници и специалисти по приемна грижа от цялата страна участваха в Националната годишна среща по приемна грижа „Загрижени за грижата“, организирана от НАПГ, с финансовата подкрепа на Мтел. Паралелно с програмата за приемни родители и специалисти се проведе и среща на младежи от приемни семейства, които бяха обучавани от Кирилка Ангелова, специалист на НАПГ.

„В приемната грижа за последните години настъпи тревожен обрат – обществото ни нарича „печалбари“, част от социалните ни работници ни наричат „печалбари“, други социални работници и специалисти се държат авторитарно, грубо и не партньорски. У нас има почти 500 приемни семейства, от 23000, в които няма настанени деца. Приемната грижа започна да се развива на конвейър – колкото

общини, толкова видове приемна грижа. Това са само част от тревожните тенденции, които ни притесняват. Но е време заедно да търсим решения.", каза в приветствените си думи към участниците в срещата **Светлозар Русев**, заместник – председател на Националната асоциация за приемна грижа.

Омбудсманът на Република България **Мая Манолова** заяви, че в качеството си на защитник на правата на гражданите ще следи дали в действията си органите спазват основният принцип за висшия интерес на децата. *„Като застъпник за детските права и интереси тяхната защита ще бъде приоритет в моята дейност“*, увери тя и изрази готовността си за подкрепа и съдействие на приемните родители, както и организациите, ангажирани с проблематиката.

„Осигуряването на семейна среда промени и продължава да променя живота на хиляди деца в България, дава им възможност не само да сбъднат мечтите си, но и да растат, да учат, да се изграждат като личности. А това се случва, защото до тях има хора като вас, които им дават своята любов, емоционална и морална подкрепа“, каза по време на откриването председателят на Държавната агенция за закрила на детето **Ева Жечева**. Според нея, развитието на приемната грижа е свързано с развитието на системата за закрила на децата, с образователната и професионалната квалификация на работещите в сферата на социалните, здравните и образователните услуги.

Приветствия към участниците отправиха президентът на Международната организация по приемна грижа **Владимир Кузмински**, вицепрезидентът **Джийн Ан Кенеди** и **Сами Йосеми**, младеж отраснал във финландската система за приемна грижа. Видео обръщение направи и **Хава Рюстем**, едно от първите деца в България, напуснало системата за приемна грижа.

В рамките на първия ден Елка Налбантова, член на УС на НАПГ и директор на фондация „За нашите деца“ представи гледната точка на различните участници в приемната грижа относно нейното качество. Според нея, приемната грижа, като услуга в България, може да се подобри чрез няколко стъпки: качествено управление на процеса и неговото ресурсно обезпечаване, адекватни решения за децата по мерките за закрила, качествен подбор на приемни семейства и подкрепа към тях и добра грижа на родителите към детето. След нея представяния на своя опит и на добрите си практики направиха основни доставчици на услугата „приемна грижа“, сред които сдружение „Еквилибриум“, фондация „Надежда и домове за децата“ и сдружение „Съучастие“. Приемният родител Мария Благоева говори за работата с различните деца в приемни семейства и възприемането на различния цвят на кожата. Фамилният терапевт Мариета Дюлгерова проведе дискусия с приемните семейства за проблемите в диалога със социалните работници и останалите участници в процеса. От нея стана ясно, че диалогът е възможен, ако страните имат готовност да намалят различията в позициите си в интерес на децата.

През втория ден говориха специалисти, ангажирани с грижата за децата и семействата. В няколко сесии, под формата на обучителни презентации, бяха представени модели за работа с деца, жертви на насилие, грижата за децата с увреждания, както и за използването в социалната работа на силните страни на преживелите трудни ситуации деца и семейства. Психолозите на Националната асоциация

за приемна грижа Владимир Иванов и Кремена Симеонова говориха за справянето с емоционалните трудности при раздяла с приемните деца.

В рамките на третия ден от Националната годишна среща по приемна грижа бяха представени модели за работа с деца, за развиването на определени компетенции чрез игра. Иванка Шалапатова, изпълнителен директор на фондация „За нашите деца“, дългогодишен вицепрезидент на Международната организация по приемна грижа, направи преглед на развитието на приемната грижа в Европа. Тя говори за практиките на водещи страни в прилагането на приемничеството, както и политиките в обществената грижа за деца в риск. Срещата завърши с дискусия за това кои са актуалните проблеми в приемната грижа у нас, както и кои са възможните решения за тях.

НАПГ ще консултира държавата в развитието на приемната грижа и в националната политика за децата и семействата

През 2015 година бе избрана да бъде част от Националния съвет за закрила на детето, който е консултативен орган по държавната политика за децата към Държавната агенция за закрила на детето. Съветът консултира председателя на Държавната агенция за закрила на

детето при разработването и изпълнението на Националната стратегия за детето и Националната програма за закрила на детето, програмната политика на агенцията и синхронизирането на нормативната уредба в областта на закрилата на детето. Задача на съвета е да предлага, обсъжда и координира стратегическите приоритети в държавната политика за закрила на детето и да съгласува финансовото им обезпечаване. Членовете на съвета изразяват предварително становище по проектите за нормативни актове, които съдържат разпоредби, свързани с правата на децата, преди внасянето им в Министерския съвет. *„За НАПГ е привилегия да участва във вземането на решения за децата на България, като наблюдава изпълнението на целите за закрила на детството на национално ниво. Ние ще застанем на страната на децата и ще се борим за гарантирането на сигурна, защитена и семейна среда за българските деца.“*, коментира по повод двугодишния мандат на НАПГ Мирослав Долапчиев, председател на асоциацията.

В края на 2015 година се състоя първото заседание на сформирания Консултативен експертен съвет (КЕС) към проекта „Приеми ме 2015“, който се изпълнява от Агенцията за социално подпомагане (АСП). **В дейността на Съвета са ангажирани представители на централната, местната власт и гражданското общество. Неправителствените организации са представени от Националната асоциация за приемна грижа, Националната мрежа за децата, Националното сдружение на общините в България и УНИЦЕФ.** Държавата в съвета е представена от Министерството на труда и социалната политика, Държавната агенция за закрила на детето, АСП. Критерии за избор на конкретните неправителствени организации са стратегическите приоритети в дейностите им: инициране и активно участие в реализирането на политики на местно и национално ниво, насочени към деинституционализацията на деца и развитие на ефективна заместваща семейна грижа за деца в риск. Основната дейност на Консултативния експертен съвет е в посока подпомагане на планирането, изпълнението и наблюдението на проекта, който ще управлява приемната грижа в страната до 2018 г., в съответствие с държавната политика в областта на приемната грижа и добрите европейски практики. По този начин Съветът е иновативна форма на междуинституционално взаимодействие, като в случая неправителствените организации пряко участват в изпълнението и в контрола на социалната политика на национално ниво. Сред първите ангажименти на съвета бяха изготвянето на анализ на потребностите от развиването на приемна грижа на общинско, областно и национално ниво и въз основа на този анализ да разработи краткосрочен План за развитие на социалната услуга „приемна грижа“ в страната, който ще се актуализира периодично.

НАПГ участва в създаването на "дете-центриран" подход за мониторинг на държавния процес на закриване на домовете

Мария Благоева, член на Управителния съвет на Националната асоциация за приемна грижа, е представителят на НАПГ, който участва в работна група за

създаването на мониторингова система за проследяване на ефекта от деинституционализацията у нас, базирана на т.нар. „дете-центриран подход“. Инициативата е на Ноу-хау центъра за алтернативна грижа за деца към Нов български университет. Основната методология залага на активно участие на всички заинтересовани страни в процеса на разработване на системата, включване на експертиза от практиката, академичното знание и управлението, както и диалог между секторите. *„Въвеждането на дете-центриран подход, когато се проследява ефектът от закриването на домовете и осигуряването на семейна грижа за децата е от изключително важно. По този начин, през правата и потребностите на детето, както и предвид неговата лична история и неговия напредък, ще може да става ясно доколко държавата си върши работа в процеса на деинституционализация. Струва ми се, че това ще е един неформален гарант за правата на децата и лично за мен, като приеман родител, е важна стъпка за осъзнаването на детето като ценност.“*, коментира Мария Благоева от НАПГ за подхода и за създаването на мониторинговата система.

МЛАДЕЖИТЕ И ДЕЦАТА НА НАПГ – ПРЯКАТА ИНВЕСТИЦИЯ, КОЯТО СЕ ВРЪЩА

Първа регионална младежка среща в Шумен

Първа регионална среща на младежите под приемна грижа организира младежката НАПГ в Шумен. Срещата беше организирана от Натанаил Илиев, който е част от младежите на НАПГ. Година и половина след създаването на младежката група и благодарение на инвестицията на Кирилка Илиева и Димитър Иванов младежите вече притежават базови умения, за да работят с други младежи и да се превръщат в посланици на каузата. НАПГ вярва в това, че заедно с младежите, които растат в семейства, трябва да се работи и с приемните братя и сестри, които са родни деца на приемните родители. Ние не ги делим, защото вярваме, че преживяванията на приемните деца и техните приемни братя и сестри са сходни.

Срещата с тийнейджърите от Шуменска област се проведе в Комплекса за деца и семейства, които предоставиха безвъзмездно пространство, мултимедия и материали за срещата. По време на срещата

Натанаил Илиев представи младежката асоциация, разказа за своя опит като приемен брат, както и представи бъдещите инициативи на младежката НАПГ. В игрова форма и с фокус върху положителните преживявания момчетата и момичета, които се отглеждат в приемни семейства, имаха възможност да се запознаят, да разкажат за себе си и да разменят своите идеи за това какво прави ценно и стойностно едно приятелство.

Подкрепа за първото младежко събитие оказаха младежите Иво Ганев и Васил Йовчев, както и консултантът на НАПГ Вера Колешева. *„Въпреки моите притеснения, срещата се получи много добре, оказа се че има момчета и момичета, които не познаваха други младежи, а живеяха на няколко километра разстояние. Тези срещи ще се превърнат в традиция за нас, младежите от Шумен, защото имаме за какво да си говорим и какво да си споделяме.“*, каза Натанаил Илиев след срещата. Преди края на срещата председателят на НАПГ Мирослав Долапчиев поздрави младежите и им пожела много вдъхновение в предстоящите инициативи, с които ще се заемат.

70 деца и приемни родители в морско приключение

Повече от 70 деца и техните приемни родители прекараха близо седмица в летния лагер „Росица“ в гр. Китен, като част от инициативите на Националната асоциация за приемна грижа и Мтел за подкрепа на децата в приемни семейства. В лагера се включиха 45 деца от 3 до 13

години, които са от всички региони на страната. По решение на асоциацията, с предимство в лятната ваканция бяха включени деца с увреждания, както и приемни родители с две, три или повече деца в семейството. В рамките на едноседмичната почивка родителите имаха възможност да се запознаят, а децата – да прекарат време с връстници.

Националната асоциация за приемна грижа проведе две обучителни сесии за споделяне на опит в грижата за деца с увреждания, в която приемни родители, които се грижат за такива деца, споделиха предизвикателствата в грижата за деца със специфични потребности. Благодарение на домакините, децата имаха възможност да гледат любими анимационни филми в кинозалата на комплекса.

Асоциацията осигури възможност на малки и големи да заемат книги от мобилната библиотека на сдружението, която предложи богат избор от детска и професионална литература.

„Щастлив съм, че имахме възможността да заведем деца и родители на море. Още по-щастлив съм, че заедно със служителите на Мтел успяхме да осигурим възможността на деца от приемни семейства за първи път да видят морето, както и да се запознаят с други деца, които имат тяхната съдба.“, сподели Мирослав Долапчиев, председател на Националната асоциация за приемна грижа.

Националната асоциация за приемна грижа е неправителствена организация, която помага на деца в приемни семейства и техните родители за щастливо детство. Асоциацията организира различни събития и инициативи в подкрепа на приемната грижа и се застъпва за правата на децата. Основен корпоративен партньор на асоциацията е водещият телеком Мтел.

Младежи приготвиха вечеря за приятели на приемната грижа

Шест момчета и момичета от приемни семейства прекараха един ден в кухнята на академията за елитни готвачи – ресторант „Таланти“, където приготвиха вечеря за 40 специални гости. По инициатива на Националната асоциация за приемна грижа и Мтел, на вечерята бяха поканени приемни родители, индивидуални дарители и служители от Мтел,

приятели и доброволци, които подкрепят работата на Националната асоциация за приемна грижа. Под зоркото око на шеф-готвача Георги Партенов момчетата и момичетата от приемни семейства подготвиха четиристепенно меню. Шеф Партенов се запозна с новите техники и тенденции в кулинаруията. Главният готвач на ресторант „Таланти“ разказа на децата за това колко е важно да си отворен да експериментираш, без да си поставяш граници, да използваш въображението си, дори и в кулинаруията. Младежите от приемни семейства разказаха на гостите на вечерята част от своите лични истории, планове и постиженията си до момента. „С тази среща бихме искали да благодарим на

всички, които даряват средства, знания или от труда си в подкрепа на приемните родители и на щастливото детство на децата.", каза пред гостите Мирослав Долапчиев, председател на Националната асоциация за приемна грижа. Той припомни, че със средствата на Мтел, както чрез даряването на знания и безплатни услуги, Националната асоциация за приемна грижа разширява подкрепата си към децата и младите хора в приемна грижа у нас. НАПГ благодари сърдечно за домакинството на ресторант „Таланти“, на мениджъра на ресторанта Ангел Ангелов, както и на целия екип за търпението, отношението, грижата и търпението, които проявиха в работата си с младите хора от приемни семейства.

Повече от 1000 лева събраха младежи от приемни семейства от благотворителен базар

Повече от 30 младежи от приемни семейства от цялата страна в продължение на два месеца изработваха сувенири и изделия с художествена стойност, които бяха продавани с благотворителна

цел по време на базар в гр. Варна. Организатори на базара са младежите от Националната асоциация за приемна грижа. Набраните средства от базара ще бъдат инвестирани в събития за младежи от приемни семейства. „Ние, младите хора, които растем в приемни семейства или сме братя и сестри на приемни деца, от рано научаваме каква е цената на това да направиш добро. Често се срещаме неразбиране на приемната грижа. Много от нас стават жертва на дискриминация и лошо отношение, а нашите родители – приемните родители – биват наричани „печалбари“. Това ни мотивира да се опитаме да покажем, че нито децата в приемни семейства са по-различни от останалите, нито за приемните родители водеща е заплата. Всички ние имаме една обща задача – да помогнем на деца, които си нямат никого, в определен момент от живота им, в който малцина ги е грижа за тях.“, коментира Христо Найденов, координатор на младежката група на Националната асоциация за приемна грижа.

Първоюнски празници за децата от приемни семейства в 10 града на страната

Националната асоциация за приемна грижа организира детски празници за децата на членовете на асоциацията в 10 града в страната. Децата на приемните родители от София, Добрич, Шумен, Стара Загора, Смолян, Търговище, Видин, Плевен, Варна и Силистра имаха възможността да се съберат на едно място заедно, да поиграят, докато приемните им родители поговорят за предизвикателствата на приемната грижа и ценните моменти в порастването на техните

деца. През 2015 г. Националната асоциация за приемна грижа делегира на местните координатори да изберат начина, по който да се отбележи Международния ден на детето. Част от координаторите организираха посещение на куклен театър, детски кътове, други организираха игри на открито в парка с лакомства и награди. По случай Международния ден на детето смолянският клуб „Родопски скаут“, в партньорство с НАПГ, реализираха инициативата „Споделено детство“. Децата от приемни семейства участваха в един изпълнен с приключения скаутски ден. Край параклиса „Св.св Константин и Елена“ над село Момчиловци над 30 приемни родители и техните деца и повече от 40 скаути от различни възрасти заедно играха скаутски игри, показващи основните направления на обучение при скаутите – доброволчество, креативност, справяне с различни трудности, взаимопомощ и опазване на природата. Освен това деца и родители направиха традиционното скаутско хлебче, като използвайки само брашно, сол и вода, всеки сам омеси и изпече хлебче на огън.

111 раници с помагала за децата в приемни семейства подаряват НАПГ и Мтел

Тази година 111 деца и младежи от приемни семейства, които членуват в Националната асоциация за приемна грижа, ще бъдат ученици. Всеки от тях вече получи комплект с учебни принадлежности и ученическа раница от Мтел. По повод началото на новата учебна година от 11 септември всеки посетител в магазините на Мтел получи

като подарък учебна програма. В нея всеки ученик може да запише изучаваните предмети и лесно да следи кога през седмицата какъв учебен час има. Освен в магазините на Мтел, програмата ще се разпространява и с вестниците „Труд“ и „24 часа“ на 15 септември. НАПГ и Мтел помагат на децата в приемни семейства. Затова в ученическата програма има кратка информация за приемната грижа, която е възможност за децата, лишени от грижите на родителите си, да израснат в семейна среда.

9 момчета, 6 момичета в първи клас изпратиха приемни родители, които членуват в Националната асоциация за приемна грижа, в първия учебен ден. 19 са второкласниците в приемните семейства на членовете на НАПГ от цялата страна, 18 – третокласниците, 17 шестокласници и двама абитуриенти също започват новата учебна година. Децата и младежите получиха вече раници с

учебни пособия, дарени от Мтел. Екипът на Националната асоциация за приемна грижа и Мтел присъстваха на тържеството за изпращането на първокласника Георги Младенов от София. Той прекрачи училищния праг на 15 СОУ. Георги е настанен в приемното семейство на Мария Благоева. Неговата сестра Галя е в същото училище, където ще учи в предучилищната група.

„Инвестицията в образованието е един от начините да се справим с трудностите и предизвикателствата в живота. Вярвам, че добре образованите хора могат по-лесно да преодолеят границите и ограниченията. Затова е голяма радост за всички ни, че изпращаме заедно деца, настанени в приемни семейства, в училище. Искрено се надявам образователната система да е по-толерантна, подкрепяща и насърчаваща развитието на децата без родители.“, коментира председателят на Националната асоциация за приемна грижа Мирослав Долапчиев.

Националната асоциация за приемна грижа разработи и **БРОШУРА "ПЪРВИ ДНИ НА ДЕТЕТО ОТ ПРИЕМНО СЕМЕЙСТВО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА ИЛИ УЧИЛИЩЕ"** в полза на учители, възпитатели и персонал на училищата и детската градина. **Брошурата** е със съвети и информация, които ще улеснят преподавателите в работата им с деца от приемни семейства.

Близо 7 000 лева за стипендии раздаде НАПГ през 2015 г.

Националната асоциация за приемна грижа фондация „Помощ за и благотворителността в България“ продължиха успешното си партньорство в инициативата „Продължи“, която има за цел да подкрепи ученици в приемни семейства с месечни стипендии за доброто представяне в училище.

В рамките на 2015 година НАПГ и ФПББ подкрепиха с месечни стипендии и еднократни помощи ученици от приемни семейства, които имат много добър успех. Близо

50 ученици от цялата страна от приемна грижа получиха стипендии. Те трябваше да са ученици от 7 до 11 клас, с минимален успех Много добър (5) и допуснати максимум 5 неизвинени отсъствия. Във втория конкурс през декември условие беше да бъде представена и характеристика от класния ръководител на ученика.

ХУМАНИТАРНА ПОДКРЕПА ЗА ПРИЕМНИ РОДИТЕЛИ

Хранителни пакети, играчки за децата и козметични продукти за близо 10 000 лева раздаде НАПГ през 2015 г.

През 2015 година, по повод Коледните и Великденски празници, НАПГ се погрижи за приемните родители и приемните деца в бедните икономически региони на страната, като дари хранителни продукти, козметика и играчки. Пакетите са на обща стойност близо 10 000 лева. Благодарение на партньорството с **HolidayHeroes** повече от 400 кутии с хранителни продукти за коледната трапеза бяха раздадени на приемните родители от Видин и Търговище. С подкрепата на децата от **British school of Sofia** бяха подготвени и разпратени близо 150 подаръци за децата на членовете на асоциацията от София, Стара Загора, Варна, Видин, Търговище, Шумен, Смолян, както и на приемните деца от гр. Аксаково.

С подкрепата на г-жа Светла Илчева "Гама-Прим" на приемните родители в София раздадохме повече от 30 бутилки с олио на приемни родители от София. Г-жа Илчева държеше да ги дари на приемни семейства, заради сърцатия им дълг.

Националната асоциация за приемна грижа благодари на всички приятели, които направиха възможни празниците за децата в приемни семейства. Празниците ни бяха споделени и искрени, благодарение на добрината на хората, на които разчитаме в нашата работа. Благодарим за помощта и усилията на нашите координатори, без които нямаше да успеем да стигнем до приемните родители.

2902 бедни деца зарадва НАПГ, благодарение на изпратени от цяла България кутии с подаръци

Инициативата „Подари усмивка в Коледна усмивка“, която се реализира за трети път от Националната асоциация за приемна грижа, зарадва 2902 деца в бедни семейства от цялата страна. Инициативата на приемните родители имаше за задача да мотивира българите да изпратят кутия с подарък за дете от бедно семейство, като по този начин постави на фокус своето основно вярване, *че бедността не бива да е единствената причина, заради която*

деца и семейства се разделят. Приемните родители са твърдо убедени, че трябва да се инвестира в семействата си, за да отглеждат децата си и само при наличие на невъзможност за това детето да се настанява в приемна грижа.

В инициативата „Подари усмивка в Коледна кутия“ се включиха приемни родители и граждани от цялата страна. Кутии за децата в бедни семейства изпратиха училища и детски градини, фирми, цели семейства. Много от хората, които дариха, направиха подаръците заедно с децата си, за да ги научат на съпричастност и грижа за уязвимите.

Националната асоциация за приемна грижа благодари на своите координатори, които, съвместно със социалните служби и неправителствени организации, стигнаха до домовете на близо 3000 семейства и зарадваха децата в бедност. Специални благодарности на Гинка Илиева, координатор на НАПГ за

област Шумен, която тази година координира цялата акция. Благодарим за партньорството и доброто отношение на Пламен Калудов от офис ЕКОНТ – гр. Шумен.

КЛЮЧОВА ПОЗИЦИЯ: ДЕЦАТА ОТ ПРИЕМНИ СЕМЕЙСТВА СА СЪС СЪЩИЯ СТАТУТ КАТО ДЕЦАТА ОТ ДОМОВЕТЕ

НАПГ: Децата и младежите от приемни семейства имат същите права като децата и младежите от социалните домове

Некоректно е децата и младежите в приемни семейства да не се третират със статута на лишени от родителски грижи, както децата и младежите в социалните домове. Това се казва в позицията на Националната асоциация за приемна грижа (НАПГ), изпратена до Министерството на труда и социалната политика, Министерството на образованието, Националното сдружение на общините в България, Съвета на ректорите на висшите училища и Националното представителство на студентските съвети

Ангел Георгиев. В позицията асоциацията настоява по компетентност всяка една от страните да прегледа законовите, подзаконовите нормативни актове, наредбите и правилниците, които гарантират определени права на младежите, настанени в домове, като се разшири списъка с включването на децата и младежите, които също са обект на държавна закрила, но не пребивават в социален дом.

Ако се актуализират нормативните актове, ще се избегнат дискриминационни практики и неравно третиране от страна на различни административни структури по отношение на децата и младежите, настанени като мярка за закрила от държавата в приемни семейства, при близки и роднини, в центрове за настаняване от семеен тип, преходни жилища и др.

По този начин съвсем естествено децата и младежите, обект на държавна закрила, но не задължително отглеждани в социални домове ще могат да ползват преференции като връстниците си в домове, сред които:

- Приемането в детска градина с предимство
- Приемането в първи клас с предимство

- Приемането в професионална гимназия с предимство при наличието на определен успех
- Освобождаването от такса за кандидатстване във висше училище
- Освобождаването от семестриална такса до навършването на определена възраст
- Закупуването на транспортна карта на преференциална цена
- Безплатен достъп или достъп на по-ниска цена до културни и образователни услуги, предоставяни от общини и общински структури

В Националната асоциация за приемна грижа се получават различни сигнали, сред които отказ на българско висше училище да признае, че младеж, настанен в приемно семейство е със сходен статут на младежите, напускащи социални домове. НАПГ консултира и случай на ученици, настанени в приемна грижа, които не могат да ползват преференция за закупуване на транспортна карта на по-ниски цени, какъвто режим е въведен за децата и младежите в социални домове в някои от общините в България. Макар и вторият въпрос да е от компетенцията на местните власти, НАПГ иска със съдействието на всички страни да изясни **липсата на разлика между статута на децата и младежите, настани в домове и статута на децата и младежите, настанени в приемни семейства.**

Според действащото българско законодателство (Закон за закрила на детето^[1] и свързаното законодателство) децата и младежите, които са част от системата за закрила имат еднакъв правен статут, от гледна точка на обема права, които им осигурява настаняването извън биологичното им семейство. Основанията, поради които попадат в системата са ясно посочени в закона (чл. 25 ЗЗД), като приемната грижа и настаняването в специализирани институции по своята същност са различни мерки за закрила за настаняване извън семейство (чл. 27 и сл. ЗЗД). Те се налагат при условията на изчерпателност, като приоритет се дава на мерките за закрила, които предлагат на първо място грижа в семейството и в общността, и само ако не могат да бъдат предложени подобни мерки – децата и младежите се настаняват в специализирани институции (чл. 35, ал.2 ЗЗД).

Според този правен режим, децата и младежите, **независимо каква е мярката за закрила, която е наложена от съда с цел тяхната защита, имат еднакъв обем права, гарантирани от закона.** Ако са предвидени конкретни предимства (целта на които им е да създадат позитивна дискриминация – възможности, с които да се компенсират липсата на достатъчно условия за развитие, такива, каквито има всяко дете в семейство), то с оглед прилагането на закона за закрила тези предимства следва да важат за всички деца и младежи, които са с мерки за настаняване извън семейството, част системата за закрила

През 2010 г. правителството прие Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България,, и 10 годишен план за нейното изпълнение. Според този широко подкрепен от Европейската комисия документ, се предвижда в 10 годишен срок да бъдат затворени всички специализирани институции и като се развие системата за закрила, така че всяко дете и семейство да бъде подкрепено с адекватни мерки и услуги в общността. Основна алтернатива за децата, които

остават в системата закрила, е предвидена да бъде приемната грижа. През последните 2 години в изпълнение на тази национална програма от 100 децата в приемна грижа през 2009 година, сега те са повече от 1000. Следвайки последователно тази политика, приемната грижа и настаняването на деца в тази услуга ще се превърне в основата мярка за закрила за деца, които попадат в системата за закрила. **В този смисъл, за да бъде приложен справедливо духа на закона, следва всички деца с мерки за настаняване извън семейството (приемна грижа, резидентна услуга в общността и специализирана институция) да имат еднакъв обем права.** Всички документи, които предвиждат определени предимства и облекчения за тях, трябва да отразят адекватно това положение като третираят посочените групи деца и младежи еднакво. Ако този принцип не бъде спазен, ще е налице неравно третиране и съответно пряка дискриминация (чл. 4, ал. 2 Закона за защита срещу дискриминация).

Националната асоциация за приемна грижа предлага след преглед на нормативните закони, подзаконови актове, наредби, правилници и др., текстовете, в които конкретно е упоменато, че се отнасят до възпитаници на домове за деца, лишени от родителска грижа да се заменят с формулировката: **„децата/младежите с мярка за закрила, настанени в приемно семейство, резидентна услуга в общността или специализирани институции.“**

ПАРТНЬОРСТВО В ИМЕТО НА ПРИЕМНАТА ГРИЖА. МТЕЛ И НАПГ.

НАПГ и Мтел показаха детството в приемна грижа в изложба от фотографии

Изложба с фотографии, които показват детството в приемни семейства обиколи София, Стара Загора, Пловдив и Бургас през 2015 г. Фотографиите са на Радич Банев. Изложбата, наречена „Детството в приемна грижа“, пресъздава емоционални моменти от ежедневието на приемните семейства – както на родителите, така и на децата.

„Изложбата е не само в чест на малчуганите. С нея празнуваме любовта и грижата, с която приемните родители ежедневно даряват своите деца. Приемните родители са приемащи родители – те се грижат за деца, които са в беда, без значение дали имат емоционални и здравословни проблеми, както и какъв е етносът им.“, сподели директорът корпоративни комуникации на Мтел, Илияна Захариева.

„Ние, приемните родители, понякога сме изправени пред сериозни предизвикателства – от неразбирането на нашата работа от обществото, до реални проблеми в грижата за изоставените деца, които сме приели. Щастлива съм, че с тази изложба показваме щастливото лице на децата в риск – повечето от тях са дошли при приемните си родители без да могат да говорят, да се хранят нормално и да обичат.“, коментира Мария Благоева, член на Управителния съвет на Националната асоциация за приемна грижа.

„Приемната грижа трябва да се професионализира и стандартизира и Държавната агенция за закрила на детето работи в тази посока, заяви при откриването на изложбата „Детството в приемна грижа“ председателят на ДАЗД Ева Жечева. Приемната грижа трябва да промени живота на детето, да му даде крила, да го развива. Благодаря на приемните родители за усилията да създадат увереност в децата, и на организациите, които подкрепят развитието на приемната грижа, каза още председателката на ДАЗД.

Емоционални истории за приемната грижа бяха отличени в конкурса „Аз водя, ти водиш“

Повече от 100 есета и снимки, посветени на приемната грижа, се състезаваха в конкурса „Аз водя, ти водиш“, наградените получиха таблети от телекома Мтел

В рамките на конкурса бяха получени 85 есета на младежи от приемни семейства, приемни родители и специалисти по приемна грижа от цялата страна. Инициативата имаше за цел за популяризира ефектите от живота в семейна среда, да покаже промяната в

децата и приемните родители, след като са започнали това житейско предизвикателство. Специалното жури, в което участваха радиожурналистът Драгомир Симеонов, директорът на рекламната агенция The Smarts Гергана Иванова и служители на Мтел отличи 12 победители.

„Приемната грижа за мнозина в нашето общество е лесен начин да изкараш пари. Истината, обаче, е съвсем друга. Виждаме я в думите на момчетата и момичетата, които растат в приемни семейства, в емоционалните разкази на приемните родители и в историите на социалните работници. Всъщност, приемната грижа дава шанс за промяна на съдби и създава истории.“, каза по време на връчването на наградите **Светлозар Русев**, заместник – председател на Националната асоциация за приемна грижа.

„За нас, служителите на Мтел, приемната грижа не е просто социална кауза, която компанията ни подкрепя и в която инвестираме пари. Тя е отлична възможност да подарим нещо безценно - бъдеще за деца, които иначе не биха имали такова. Страхотните есета на младежите и на приемните родители ни напомниха още веднъж за това. Гордеем се, че нашия принос е помогнал за развитието на такива талантиливи деца и е докоснал сърцата на толкова хора.“, каза по време на връчването на наградите Илияна Захариева, директор „Корпоративни комуникации“ в Мтел.

Националният омбудсман **Мая Манолова** връчи наградата за първото място в конкурса за есе. Наградата получи приемният родител **Катюша Тунева**, която получи отличието заедно с приемния си син **Димитър**. Второто място и третото място си поделиха социалният работник **Диляна Христова** и приемният родител **Цвети Радулова**. Специални награди за есета на приемни родители бяха връчени на приемните родители **Гинка Илиева** и **Мария Благоева**.

Председателят на Държавната агенция за закрила на детето **Ева Жечева** връчи наградата на есето, отличено на първо място, в категорията за есета на млади хора, отраснали в приемната грижа. Наградата получи 17-годишната **Розалина Дончева** от Търговище. На второ място беше отличена **Гергана Паскалева**, приемна сестра от град Смолян. Третото място беше отредено за двама младежи, отраснали в социални домове – **Габриела Тодорова** (гр. София) и **Дафин Паскалев** (гр. Севлиево).

В категорията „Снимка“ победителят е 14-годишният **Димитър Дойновски**, който е приеман брат от гр. Ардино. Неговата снимка „Някои стъпки правим заедно“ получи най-много гласове на независимото жури. За снимка беше отличена и приемната майка **Галя Маринова** от с. Момчиловци.

НА ФОКУС – НАШЕТО РАЗВИТИЕ

През 2015 г. НАПГ постави фокус върху развитието на знанията и уменията на координаторите си чрез програма за вътрешни обучения. В програмата се включват координаторите от областите София, Варна, Добрич, Стара Загора, Силистра, Търговище, Плевен, Смолян, Видин.

Програмата има за цел да надгради познанията на координаторите на асоциацията в областта на детското развитие и организационното управление. В рамките на програмата приемните родители, които координират дейността на НАПГ в регионите, ще преминат през модули за детското развитие, управлението на случаи в социалната работа, методите и техниките за обучение на възрастни, работа с групи, презентационни умения, умения за водене на срещи и посредничество.

Обучителната програма се води от **Вера Колешева**, специалист по обучения и супервизия в социалната работа с деца и семейства. Вера Колешева има дългогодишен опит в управлението на социални услуги, включително и в развитието на приемната грижа у нас

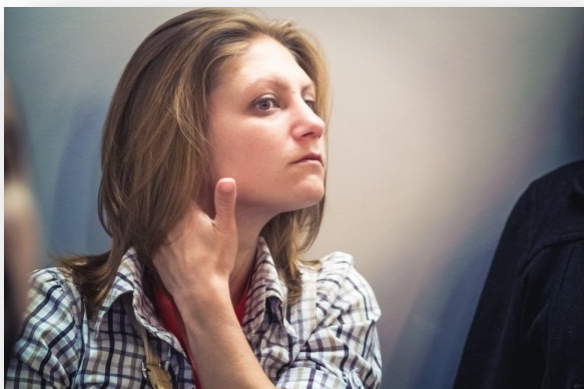
Светлозар Георгиев бе избран за заместник-председател на Националната асоциация за приемна грижа

Светлозар Георгиев (49 г.) бе избран за заместник-председател на Националната асоциация за приемна грижа по време на Общото събрание на асоциацията, проведено в гр. Пловдив на 4 юли 2015 г.

Светлозар Георгиев е професионален приемен родител от гр. Стара Загора. Той е ангажиран с приемната грижа от 2007 година, когато е настанено първото му приемно дете. До сега се грижи за 2 деца в дългосрочна приемна грижа. Светлозар Русев е завършил средното си образование в Техникума по индустриална химия като

специалист по контролно-измервателни уреди и автоматика. Повече от 13 години е предприемач и развива собствен бизнес. Женен е, а съпругата му е общопрактикуващ лекар. Имат родна дъщеря.

Цветелина Радулова бе избрана за координатор на НАПГ за област Ловеч

Цветелина Радулова е избрана за координатор на Националната асоциация за приемна грижа за област Ловеч. Цветелина Радулова е родена на 30 октомври 1981 г. в гр. Троян. Завършила е средното си образование в града, работила е дълги години в туристическия бранш. Гордее с това, че от 16-годишна е самостоятелна. Има едно родно дете.

Определя живота си като силно емоционален, защото е преминала през това да е самотна майка в малък град, справила се с онкологично заболяване. Цветелина е изключително горда с това, че е приемен родител.

„Станах приемен родител, след като гледах филма на ББС за децата от чудовищния дом в Могилино. Искях да възпитам в моята дъщеря, че тя може да е грижовна, че трябва да помага, че трябва да е отворена и толерантна към децата в риск, децата от различен етнос или тези, които имат

увреждания.", споделя Цветелина. Цветелина споделя, че има огромно желание да продължи работата си в подкрепа на децата, като планира да следва специална педагогика. Цветелина споделя, че членува в асоциацията, защото иска да има усещането „за гръб“, както и да е обградена от хора, които помагат, не са егоистично настроени и имат като ценност децата.

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Нестопанска дейност

I. Приходи:

МТЕЛ касички	-	44 597.00 лв.
Физически лица	-	130.00 лв.
Членски внос	-	648.00 лв.
Финансови приходи:	-	2.93 лв.
- платена банкова лихва	-	2.93 лв.

ОБЩО: 45 377.93 лв.

II. Разходи за нестопанска дейност:

Социологическо проучване, разходи за събития, пътувания в страната (вкл. пресконференция)	-	14 997.80 лв.
Подаръци за деца (деца)	-	2 027.84 лв.
Консултации на приемни семейства (правни, специализирани)	-	1 001.36 лв.
ТВ кампания	-	12 999.60 лв.
Обучение на младежи (посещение в Мтел и базар)	-	570.95 лв.
Великденски кутии	-	271.60 лв.
Младежи (2 лагера, 4 събития за младежи)	-	23 811.52 лв.
Подари усмивка в Коледна кутия	-	307.20 лв.
Хуманитарна подкрепа	-	1 511.59 лв.
Дарение детски празник	-	1 103.00 лв.
Национална годишна среща	-	5 827.58 лв.
Летен лагер	-	18 051.04 лв.
Екипно обучение (Пловдив)	-	812.69 лв.
Финансови разходи:	-	391.43 лв.
- платени банкови такси	-	391.43 лв.

ОБЩО: 83 685.20 лв

АНОНИМНО И С ГРИЖА!

Безплатна
психологична
и емоционална
подкрепа за
приемни родители

Поискай консултация на
тел. **0879 279 281**

www.napg.eu